

پو ناو مملکت پرده دروه

پو ۱۰۰ شماره ۶

پو ۵۰ شماره ۳

قیمتی هر شمار دهی آنه بیکه

تی کیستن راستی

مخبره له لال ادارستانه روزنامه

دلی بگری شماره ۲۲۲

نویشته بی که موافق مسکندان

بی دنوسین اگر نهی بیکه ریشتوه

هر هفته دوچار دوردهی له بنفاد

روزنامه یکی سیاسی و اجتماعی و خدای پک بون و سرستی کردانه

ملاقاتیک مهم

یکی لرردین ایته دوری ساعت هشت له کل امیرزاده بی اجل و اکرم (بابان) جناب (حمیدی پک) ملاقاتی کرد و له حق مسک (تی که یشتن راستی) و قوم ازای (کرد) و (کردستان) و حال حاضر چند سؤالی لی دکا. مشار ایته امیرزاده اسپیل و محترم بدل و دو کی خوش به محرر پکان فکر خوی لی. گفتگو بم نومه دست بی دکا.

— راه و رسم و مسک (تی که یشتن راستی) بیونه.

— ام روزنامه به له لای من وایه که فکر کردان روشنا دکا و باوان ری راست نشان ادا و بو پک بون کرد و پک سخت افکار کرد و واسطه یکی کوره و زور چاکه هو کرد یکی حال جناب بدلیکی خوش فرخونی. حتی او کردانه که خوبین دنوسین نازان له برانه که روزنامه یکی و زمان اوان نشر دکری یکی خوشه خوشیان تی کوتوه. من که ام حال چار بی دکوی زور حفظ دکم.

— له (کردستان) خبرتان بیه

— امر و لوی غیر و دکرتن ممکن نیه چونکه حال حرب ماته اما له پناهیتان کردان و دفا مریتوه که له کردستاندا کرابیکی زور سخت و سفایکی روز خراب بیه.

— بو ایته کردستان فکرتان بیه

— امر و انگلترای قدیم و اسپیل له کل هو دنیا یکی کر توه و بقوت و لشکر یکی له هو جاز زبدر بکتر او المانیایه که پیا ساله آماده ایسه باسن و آکر و خوبن هو فکر بشدی اقوام و آرزو و مقدسات اوان سرور بر و خوبایشی اسیر و ذابلی و بی دست بکا بیوه.

برابر بلاتیا ام حرکته کورده حکومت انگلترای بو او اقراوه که دیاتوی سرکون و بزین دلپکی شونه. له قصه و زرای انگلترای که له ناو هو عالم دنک دایه و زور چاک دفا مریتوه که هر قوی آرزوی بی دتوانی له مجلس سلطنا بو خوی کرسی بی بگری. امر و ایته له زمانیکدان که حق حاکمیت اقوامی پیدا نمیین دستگیری.

عقل و نجات و شرف کردان ایته مساعد انه نیه که فرستنی واکوره لس در یکن قد ظن نام که (کردان) بقصه ی کری کر نهی المان نقره بخون و در حق تاریخ و حیثیت و آیتندی خوبان خیانت یکن. کردان ام زمانه بان چاک بی تقدیر دکری حق خوبان ایته داوادن. و معاونت حکومت انگلترای دست خوبان اخن و له اسیری خوبان دکار دکن.

— اداروی ایستائی بنفاد له لالان بیونه.

— هو کس دذانی که رزق بنفاد هو صالی بشی نده کرد له برانه له (هولیر) اریبل و (برد) او دور یشته ذخیره یکی زوری بودها. سال راپوردو هم دغل کم بو. هم له کردستانه و هرچی بونهات.

بعض جانباز فرصتی امه بان دس کوک که رزق کران بکنو خلق مملکت خوبان له برسا بکرتو خوبان و دولتمند بین. حکومت دست بچی بامداد اعالی که پشت. وازی له جانبازی بی هیتان و له هند و ستانوه که چند مانکیزی دوره ذخیره ی هیتا و چند صد هزار کسی تیر و پر بشیو کرد. امر و له کردستان و ایران و موصل و دور و یشتی کران زور بشده خلقیکی زور له برساتا مرن له کل انه له عراقدا کیسه ی هو پرده و کی هو تیره.

مرحمت له امه کورده تر نابی .

روژنامه‌ی المانگان دئوسی که له اهالی بایبیتا و صرب و رومانییا مسد هزاران هزار لیرا خرج و باجی حرب بزوری کونک و رکیرا بمسد هزار حیوان و تتار زر قیان لی زوط کرا و بو المانیا برا و خو پایش له ناو خندان حربدا کری کاری وایش کرایان بی پتیا ظلم له امه کورده تر نابی له بنیادا کی ایش وارویدا حکومت هر امنده شفقتی دبی .

له کل امه که حکومت امرو له حال حزبیایه اوخته که بو ذراعت و معارف و روشناسی مملکتی دینا چند لایق متداریه .

— له حرب بی الین .

— جهاییکی مدنیت چرده یکی زور کورده یعنی المان محاکمه دکا نماشی بیکری و عالم له کر و کچیل عسکری او خلاص بیکا لپاش امه قوت له فکر و جسدان اقوام دا دبی له عسکر بازیدا نابی .

ادبیات کوردی

علمای اروپا و حتی محرران ترک دیالوت که اکراوه ادبیاتیان نیه انانییه لور و ژانمه کوردانه که لور دین نشر کرا اشیا مانکره کورد ادبیاتیکی نازک و رنگین و شریفان و خصوصاً له شعر دا دستکیان هیه . لوی واقف حال کوردستان بی دزانی که زمانی کوردی چند شیوه یکی جوی جوی هیه اما و کو عربیک بنیاد چون زمانی هو عربیکان تر دزانی سلباییکیش هو زمانی کوردکانی ترنی دکا له هو شیوه کانداس شعر تر و خوش بیزاوه .

(۱) شیوه‌ی (سنه)

واله سربانی عمارت نیشتهک وک باژ تور

من دپژم بیره اگر کنده دل لاجور هتیم

من نومی خاصالن و کرمانج بی اصل و نوسو

کیان شان باوا بوردن بچیری ام شونه تیم

سانایی فی سامطرب دبی

فشاری بچیه سکت له کیانم کفتی

(۲) شیوه‌ی (زنکته) وشارژ او طرفیه ادبیات ام

شیوه‌ی زور و اسه کلی حکایات خیالیه و تار پشیمی فی نظم کراوه .
(شیرین و فرهاد) و (بارام و کلندام) (هفت لشکر) و (ادیو و شیرو) لو جهلین امانه زور عالی تصور کراون .

جناب مولوی (ابن هانی) ام شیوه‌ی به تلاشای ام دوپته‌ی کن

بالانامه جم دیوانه‌ی تون

بانای چه کل آستانه‌کی تون

نککش عاجز کرد خیالت تیشدا

چاری ای عزیز زانیو پیشدا

بوست طبل کوش تم کیشا تم کم

ای سره و سرن دور چنگلی جم

مولوی - مددوی

(۳) شیوه‌ی سلبانی

له برامه که سلبانی تام لغریه مرکز حکومت بایان بو بالبع زمانی کوردی کلی القاطلی له عربی و فارسی و درکت و زمانیکی سیاسی و ادبی هیتایه ناو وسط کوردستان تابع ام شیوه‌ییه زمانی کوردی شیوه‌ی زورده جنوب کوردستان که (رستانه و شمالی که الماطول شرقیه شیوه‌یان چوبه ایته لیره مقصودمان امه نیه که زمانی کوردی تدقیق بیکین اما دامانوی نشان بدین اکراوه ادبیاتیکی زنگینان هیه . (نالی) تابع لشیوه‌ی سلبانی شعری و توره ام دانه (مثنوی) اکراوه انازی نازک و شریفه شعری موزونه و معنا داره ام چند شعره له منتخبات ایبات اوه .

هر برچم و پشانییه فکر شو و دوژم

هر کردن و زلفه امل دور و دربرم

بو ماچی دمت و نکه له مشوه‌ی غم ابروت

جو پای بقاخوری له دم تیغ خادا

دستم که جسد و عده له صد لاوه شکاوه

چیر نیه ام کسره هتانییه استو

هتاسم زلفه‌کی لادا و چلکی نکره چاوی

نسیم انکوت و شور اورد و نوزکس هرله خودایه

بدل هیه وایش مملکت وکجا جان مشوش ویدی ویسی نیه هو
شت تابع نظام وقانونیکه .

موازنه قوای دو طرف لم شرمدا .
اولارقام نفوس اصلیه دو طرف .

انگلتر	۴۹	ملیون
فرانسه	۴۰	
ایتالی	۳۶	
مجموع	۱۲۲	
آلبانیا	۷۸	
اسپانیا	۵۱	
مجموع	۱۲۹	

ام دو رفته دلالت له امه دکا که تنها نفوس (حلقا) سورند
خودان بتخریب معادل نفوس آلبانیا و اوستریا اکر نفوس بقادریا
و ترکیاش علاوه بیکین اوان دینه (۱۵۵) میلیون اما که مستعمرات
بریتانیا و فرانسه و برازیل و کنتا و جماعیر منقدهی امریقا و برتغال
و ژاپون و چین که همیشگیون حلقان داخل حساب بیکین امان
دینه (۱۱۰۰) میلیون ام رفته بی شک دل و لرزی له پاشا دول
مرکزی له همولانگیان بی هلیانراوه محصورمان اما حلقا له
برامه که بحرمان بدستومه دتوان له قوت و ماده هو عالم استفاده
بکن لیره امهش علاوه بیکین که آلبانیا و اوستریا له جبهه روسیه
دتوان (۱۶۰۰۰۰۰) نفر بین که ام رفته قیمن اونده نیه . حلقا
چند اوندهمان بی دهبری .

قوت انگلتر

له مائکی المستوس ۱۹۱۴ لشکر بحری ۱۵۰,۰۰۰ و نظامی
و استیاطی و حمل ۷۵۰,۰۰۰ بو امر و ۴۰۰,۰۰۰ بحری و چوار
ملیون نظامی هاله باو کولاره وانه کان ۲,۰۰۰ بون امر و ۱۲۵,۰۰۰
وهولشکر انگلتر که لم شرمدا مشغولن ۷۵ حوت ملیون و نیون .

له انگلتر ۱۵۳,۰۰۰

اسکاتلندا ۶۲,۰۰۰

کوشه کیرم له بروت و متوحش له مرمت

روح شریته له نیرو و له قلابی نامم

برم این خوشیل و قیبه هر دو چاوی شردکا

جیل و قیبه یا ترزوی نازی نغنی سردکا

حواث محلیه

زراعت

ام سال ولایت بنداد بتو هیک که هیچ له کل سالان را
پورده و قیاس قبول نکا زراعتی زیاد کرده امهش هو اثر عدالت
حکومت حالیه هر له قضای (شامیه) که مبارته له (کوفه)
(ابو صخیر) ۵۰۰۰۰ (مشاده) بین ۳۵۰۰ فدان زرع گراوه
حکومت ۳۰۰۰۰۰ روپه بخشیش باو فلاحانه دا که جو که اودان
مرزده کان پاک بکن همت پوزراعت هر اونده دی سال اینده هر
دانیک ثواب دی .

معارف

حکومت له فنون و علوم جوی جوی (۱۷) هزار کتبی له
مصرفه هیا . سی بو ترقی مملکت دکا شکر ام لطفه قد توانوه
مانی .

بهارستان - خسته خانه

خسته خانهی کره ک (تحت التکیه) توانو پوردم کشادی
کرا ام هیه پوردم مانکردن هو فقیران شو و روز گراوه توه
واننده کوریه که هو نفوسشان بکری بوسعت عمومیه ام
سویه لانو شکر اینک کوریه .

فی که پیشین راستی

لوروزده که حکومت حالیه داخل بنداد بو نامرو نماندی و روزی
له اتریک مهم بیسی هتیا نالی بی هو فکری خرج تعمیر و راهکان
حکومت سابقه دکا زراعت معارف که دو عضوی مهم مملکت
روز بروز احیای دکا برافیه کان دی سرکوتن و معیشت نشان
ادا ایش بقیران دسیری بومه که نایان بدانی خیر پسا بیزان
دکا ناله برسانان هو خلق خورده خوشیانه چونکه هر یک
بنوی برده چون خوی تمین کرده له شباهت اواره حرکتیک

۸۷۶۶۰۰ میل مربع و عدد نفوس ۱۸۶۱۸۶۰۰ بود پیش
 پارچه پارچه‌ی کرد و بوبنده جمهوری است اما بر اهالی ام حاله زور
 چا که چونکه لولا بکمال سرستی ترقی دکن حکومت روسیه‌ی
 قدیم اونده چایو .

میل مربع	توس
۱۷۱۴۳	۳۶۸۶۶۰۰
۸۵۱۵۳	۵۷۱۹۶۰۰
۱۲۵۶۸۹	۳۳۷۷۶۰۰
۹۵۱۰۵	۷۵۹۹۵۰۰
۴۸۶۱۸۸۲	۱۰۳۷۷۹۰۰
۴۲۰۸۰۷	۶۶۸۴۱۰۰
۶۳۵۳۲	۴۰۱۳۶۰۰
۱۷۸۱۲۵	۲۶۶۳۵۷۰۰
۲۳۳۱۷	۲۱۰۰۰۰۰
۴۹۰۳۵	۳۳۳۵۳۰۰

هیچ شبهه نیست که اگر روسیه چندسالگی تری بر سر بیگانه
 الایا و اوسترایا لم حاله دا چایو دگوت بلکو زیاده تر بر نشان
 دیون .

فوت امریقا

لشکر امریقا که بیسته دو میلیون بر مصرف امانه دو قرض
 داخلی کرد که قدری هزار میلیون لیرای انگلیزیه . حکومت
 امریقا تا ایستاش صد میلیون لیرای انگلیزی قرض بمحض داوه
 بر حرب ام صاله جواز صد میلیون لیرای انگلیزی تخصیص کردوه
 باری و ایورده کاف امصالی شش میلیون (تون) دبی امانه علاوه‌ی او
 و ایورده زودانه دبی که به کری کرت کولارده کانی که بیسته چست
 هزار . باری ۲۵۰ میلیون و ایور حریبی بدرست کردن دا
 و دو لند کانی ۲۰۰ میلیون امانه بان دا اوی نمایشای ام رقابته
 بیجا حیرت دیگری .

۲۸۰۰۰۰	۰ ولسن
۱۷۰۰۰۰	۰ ایرلندا
۹۰۰۰۰۰	۰ مستعمرات
۶۵۰۰۰۰	
۱۰۰۰۰۰۰	محل و سازنه
۷۵۰۰۰۰۰	مجموع

امه متیک کم انگلترایه ارزو بکا چنداونده‌ی ترو هینته ناو .

قازانج و ضرر له ۱۹۱۷

وزارت حرب قازانج و ضرر حکومت انگلترایم تومه بیان

دکا که سر کون اوی پیدا آنگرایه .

فناقم انگلترای

اسیر	توب
۷۳۱۳۶	۵۳۶
۱۰۹۵	
۱۷۹۴۶	۱۰۸
۱۵۹۴۴	۱۲۴
۶۷۲۸	۶۸
۱۱۴۵۴۴	۷۸۱

له میدان حرب

له مکدونیا

له فلسطین

له عراق

له شرق افریقا

مجموع

خسارت

اسیر	توب
۲۷۲۰۰	۱۶۶
۲۰۲	
۶۱۰	
۳۱۷	
۱۰۰	
۲۸۳۶۹	۱۶۶

روسیه پارچه پارچه بر

روسیه له پیش استقلال کرده تریون دولتانی او رو با بر مسلحه‌ی